

Čas přípravy
40–50 minut

Čas realizace
1,5–2,5 hodiny

Prostor
pobyt venku
i v klubovně

Roční období
zima

Počet účastníků
družina

Věková kategorie
čte/piše

MRAVENEC – VŠÍMÁM SI OKOLÍ

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: k řešení problémů, ke komunikaci, sociální a personální, občanská.

Konkrétní cíl:

Rozvíjení pozorovacích schopností, získávání vztahu k místu bydliště, rozvíjení a upevňování pozitivních vztahů k osobnímu i společnému vlastnictví, rozvoj vyjadřovacích schopností a řeči, utváření vlastního názoru.

Motivace:

V mladším školním věku se začíná pomalu formovat osobnost dítěte, mělo by si tudíž vybudovat pozitivní vztah k místu svého bydliště, k osobnímu i společenskému vlastnictví nebo si utvářet vlastní názor. I slovní zásoba šestiletého dítěte by měla být cca 18 tisíc slov...

Legenda:

„V mraveništi má každý z nás svou určenou práci, kterou dělá i pro všechny ostatní mravence,“ říká mravenec Šíkula. „Každý si váží toho, co dělá jeho kamarád, nekazí jeho práci, je ohleduplný a pozorný, aby něco nepokazil. Když se přesto stane, že se něco rozbije, seběhne se hned spousta mravenečků a snaží se dát vše do pořádku.“

A jak je to s vámi, děti? Víte, proč se provádí opravy a údržba? Zkoušely jste samy něco opravit?

Potřeby:

K tomuto metodickému listu není žádný pracovní list.

Digitální fotoaparát, starší fotografie obce (web, muzeum, kronikář, pamětníci, knihovna...).

Provedení:

Zahájení schůzky: Krasohled

Pomůcky: Papírová maketa „dalekohledu“ = Krasohled (např. 2 papírové kelímky na pivo, bez dna, spojené obroučkou z izolepy, s přivázanou šňůrou na krk).

Na vycházce, cestou k hlavnímu cíli cesty (např. ke staré budově z dobové fotografie), si pečlivě všímáme okolí a snažíme se najít všechno pěkné – co vytvořily a o co pečují lidské ruce. Vždy po kratším úseku se zastavíme a podáme někomu z dětí Krasohled. Hrají dvě (i více) družstva, střídají se v popisu předáváním Krasohledu.

Metodická poznámka: Vedoucí povzbuzuje družstva, nesmělým přidává doplňující dotazy. Instruktor může zapisovat stručné poznámky, co děti vidí. Všechny děti se vystřídají, mluví vždy ten, kdo má v ruce Krasohled, ostatní členové družstva mohou jeho „krasohledění“ doplnit. Poté předají Krasohled protihráčům. Pokračujeme v cestě, až není co pochválit.

Hlavní blok: Architekti

Vybereme jednu nebo dvě význačnější stavby (radnice, kostel, tvrz, zámek, most apod.), ke kterým jsme sehnali starší dobové fotografie. Děti rozdělíme na několik skupinek, ke každé přiřadíme jednoho instruktora nebo vedoucího. Připravíme tolik kopií, kolik bude skupinek. Skupinky představují skupinu světoznámých architektů, která porovnává fotografii se současným stavem skutečné budovy. Architekti si všímají všech detailů... fasáda, zdobení, okna, dveře, střecha, nápisy, přístupová cesta, nejbližší okolí... Jaké změny vidíte? Co je hezčí, upravenější? Co ošklivější?

A jak by se to mohlo změnit? A proč? Co byste navrhovali, kdybyste byli architektky a měli možnost stavbu zkrášlit, vylepšit? Komu a k jakému účelu by mohla sloužit?

Metodická poznámka: Vysvětlit dětem, kdo je to architekt (člověk, který plánuje, navrhuje budovu; slovo pochází z latiny: vedoucí + stavitel). Nápadů a námětů mohou instruktoři i zaznamenat, děti je mohou později namalovat, viz níže – Škarohled.

Pokud jsme vybrali dvě budovy, zahrajeme si během přesunu pro odlehčení krátkou pohybovou hru, viz níže.

Alternativy hlavního bloku: Beseda s kronikářem obce, starousedlíkem apod.

Pokud máme možnost, využijme příležitost k setkání s kronikářem obce nad místní kronikou. Děti uslyší zajímavé příběhy – smutné i veselé, poučné i varující – které se vztahují k obci nebo kraji, ve kterém žijí. Získávají k němu hlubší vztah, porozumění i hrdost. Může se jednat i o starousedlíka, prarodiče bydlícího v daném místě...

Metodická poznámka: Besedu domluvíme s kronikářem předem, sdělíme, o jaké téma nám jde. Můžeme se zaměřit

na zajímavé stavby a historiky k nim se vážíci, obrázky a dobové fotografie. Jak vypadala naše obec v minulosti, jak vypadal všední den? Jaké byly povinnosti a zábava dětí v minulosti, řemesla, jejich pojmenování a zvláštnosti. Připravíme si i dotazy, vše přiměřeně k věku dětí.

případně: Hra na fotografie

Pokud je dlouhodobě špatné počasí nebo jiná překážka připravit vycházku, můžeme zkusit tuto hru v klubovně. Hraje se ve dvojicích – fotografové „fotografují“ vše, co se zlepšilo poslední dobou v naší klubovně, případně, co by se v budoucnu dalo změnit (návrhy od dětí). Můžeme se dotknout i míchání (barevný kruh) a kombinací různých barev.

Námět na rozšíření: Škarohled

Podobně jako Krasohled, viz výše. Stejně pomůcky. Dvě družstva. Hrajeme na zpáteční cestě: Všimáme si všeho ošklivého, neupraveného, zničeného a navrhujeme možná vylepšení.

Metodická poznámka: Nápady a náměty mohou instruktoři i zaznamenat. Toto téma je možné ještě dále rozvíjet a na další schůzce si znovu zahrát na architekty a projektanty, kteří tentokrát „rýsují“ návrhy úpravy budov nebo změny a využití zanedbaných míst. Pokud máme v klubovně k dispozici nějaké kostky, stavebnice typu lego apod. můžeme se pustit do trojrozměrných návrhů.

Ukončení schůzky:

Mravenec Šikula se podívá do Krasohledu a vidí na dětech samé pěkné věci: ... „Jejda, to mám v ruce Krasohled. Ale kam se poděl Škarohled? Děti, co bylo těžší hrát – hru Krasohled nebo Škarohled?“

Tato aktivita přibližuje Ideály Pionýra: Poznání a Paměť.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Před začátkem procházky nalaďte přátelskou atmosféru a děti na výlet motivujte. Navíc ten, kdo bude nápaditý a bude nejvíce vidět Krasohledem či Škarohledem, bude odměněn pochvalou před kolektivem a vřelým úsměvem od vedoucího/instruktorů.

Hyperaktivní děti „držte na uzdě“, aby při pohybu městem nedivočely nebo neprojevovaly své afektivní nálady ve skupince. U dětí s lehkou mentální retardací si zajistěte na takový výlet asistenta/ku, abyste se mohli věnovat ostatním naplno.

Pozor na:

Před vycházkou si zopakujeme BESIP, na ulici dbáme o zvýšenou bezpečnost dětí, zvláště při přecházení silnice. Pro drobné pohybové hry volíme bezpečné místo – park, hřiště, apod.

Moje poznámky: